

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 2Co/104/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7619202809
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Matyiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7619202809.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Matyiovej a sudkýň JUDr. Aleny Mikovej a JUDr. Anny Slovinskej v spore žalobcu: Allianz-Slovenská poisťovňa, a.s., Dostojevského rad 4, Bratislava, IČO: 00 151 700 proti žalovaným: 1/ B. Q., C.. XX.XX.XXXX a 2/ B. Q., C.. XX.XX.XXXX, obaja bytom N. P. XX/XX, V.-M., o zaplatenie 945,04 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaných proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 21.10.2019 č.k. 16C/19/2019-113

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v napadnutom výroku o lehote na plnenie uloženej peňažnej povinnosti a v súvisiacom výroku o trovách konania.

N e p r i z n á v a stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej „súd prvej inštancie“ alebo len „súd“) rozsudkom uvedeným v záhlaví uložil žalovaným v 1. a 2. rade povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 945,04 eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (I.výrok) a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania proti žalovaným v plnom rozsahu (II.výrok).

2. Súd prvej inštancie vychádzal zo zistenia, že motorovým vozidlom Q. I. bola dňa 11.3.2018 spôsobená škoda na nehnuteľnosti žalovaných, na náhradu ktorej z titulu poistenia majetku žalovaných poukázal žalobca ako poisťovateľ dňa 18.6.2018 sumu 1.313,82 eur. Žalobca následne zistil, že pred poskytnutím uvedeného plnenia žalovaní už získali titulom náhrady škody plnenie vo výške 945,04 eur od poisťovateľa škodcu Q. I. UNIQA poisťovňa a.s., ktorý vykonával poistenie zodpovedného škodcu z titulu zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. Súd prvej inštancie právne vec posudzoval podľa § 788, § 797, § 813 ods. 1, § 814, § 451 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka (OZ) konštatujúc, že ak poistený má proti inému právo na náhradu škody spôsobenú poistnou udalosťou, prechádza jeho právo na poistiteľa do výšky plnenia, ktoré mu poistiteľ poskytol. Toto postihové právo nie je samostatným nárokom poisťovateľa, ale ide o prechod pôvodného nároku poisteného na náhradu škody. Postihové právo nevznikne, ak poistený už dostal náhradu škody priamo od škodcov, alebo sa vzdal práva na náhradu škody, alebo sa právo poisteného na náhradu škody premlčalo. Žalobcovi ako poistiteľovi, by vzniklo právo postihu v momente, keď uspokojil nárok žalovaných ako poistených na základe poistnej zmluvy. V danom prípade však žalovaní prijali finančnú náhradu škody na základe zhodných škodových nárokov už skôr, a to priamo od škodcu prostredníctvom jeho poisťovateľa v rozsahu 945,04 eur. To malo za následok, že žalobcovi nevznikol v tomto rozsahu postihový nárok voči škodcovi, a na strane žalovaných došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia, pretože z totožnej škodovej udalosti prijali plnenie tak od škodcu, ako aj od poistiteľa. Pokiaľ škodca svoju povinnosť splnil, nevznikla povinnosť poistiteľa na plnenie, keďže škoda bola nahradená. Vzhľadom na uvedené, poistné plnenie žalobcu za škodu na ich majetku prijaté žalovanými vo výške 945,04 eur, ktorá náhrada

škody bola v rovnakej výške za škodcu vyplatená už skôr z titulu zhodných škodových nárokov UNIQA poisťovňou a.s., predstavuje na strane žalovaných bezdôvodné obohatenie vzniknuté prijatím plnenia bez právneho dôvodu podľa § 451 ods. 2 OZ. Žalovaným preto súd uložil povinnosť vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 945,04 eur v lehote troch dní od právoplatnosti rozhodnutia. O nároku na náhradu trov konania rozhodoval podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (CSP) priznajúc plne úspešnému žalobcovi nárok na náhradu trov konania proti žalovaným v celom rozsahu s tým, že o výške trov rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia.

3. Proti tomuto rozsudku podali odvolanie žalovaní v 1. a 2. rade navrhujúc, aby odvolací súd zmenil rozhodnutie tak, že sú povinní v lehote troch dní od právoplatnosti rozhodnutia uhradiť len sumu 237,31 eur a zostatok záväzku 707,73 eur uhradia až po ukončení exekučného konania proti škodcovi Q. I..

4. Žalovaní nespochybnili prijatie sumy na plnenie ktorej boli zaviazaní, zdôrazňovali však, že škodu spôsobil Q. I. pod vplyvom návykovej látky, no oni sú napokon tí, ktorí sa bezdôvodne obohatili, aj keď finančné prostriedky použili na nápravu vzniknutých škôd, nie na obohatenie. Uviedli, že na základe nimi podaného návrhu bol vo veci Okresného súdu Spišská Nová Ves vydaný platobný rozkaz proti povinnému Q. I.Č. na zaplatenie sumy 2.021,55 €, po právoplatnosti ktorého bol podaný návrh na exekúciu.

5. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutkový stav, použil zodpovedajúcu právnu úpravu, jeho rozhodnutie je dostatočne preskúmateľné, a preto navrhoval, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil v celom rozsahu. Skutočnosť, že žalovaní vedú iný súdny spor, nie je argumentáciou, ktorá by spochybňovala správnosť napadnutého rozhodnutia.

6. Žalovaní v odvolacej replike zopakovali, že na ich majetku vznikla škoda v dôsledku zavineného konania Q. I. pod vplyvom návykovej látky, pričom oni sú v pozícii žalovaných. Nespochybnili, že im boli vyplatené z oboch poisťovní finančné prostriedky, ktoré použili na opravu majetku. Zopakovali svoju žiadosť o odklad platby sumy 707,73 € do doby ukončenia exekučného konania. Súčasne poukázali na to, že žalovaný v 1. rade je invalidný dôchodca, žalovaná v 2. rade, jeho manželka, je samostatne zárobkovo činná osoba, a ich spoločný príjem nie je dostatočný pre úhradu potrieb rodiny.

7. Ďalšie vyjadrenia v odvolacom konaní podané neboli.

8. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd prejednal odvolanie žalovaných ako podané včas a oprávnenou osobou, proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, v rozsahu vyplývajúcom z § 379 a § 380 CSP, z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné vyhovieť. Rozsudok je v napadnutých výrokoch vecne správny, preto ho odvolací súd v zhode s § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

9. Podľa charakteru námietok žalovaných v odvolaní, ktorí nespochybňovali základ a výšku nároku žalobcu, ale dovoľávali sa „odloženia vykonateľnosti“ uloženého plnenia, odvolanie sa čo do rozsahu vzťahovalo len k časti výroku o paričnej lehote, teda lehote na plnenie peňažného dlhu a súvisiaci výrok o nároku na náhradu trov konania (§367, § 379 CSP). Vychádzajúc z obsahu odvolania žalobcovia uplatnili odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP, teda že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

10. K odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t. zn. vyvodzuje zo skutkového zistenia aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval.

11. Súd prvej inštancie v danom prípade skutkové zistenia podradil pod správne hmotnoprávne predpisy a vyvodil z nich správne právne závery o právach a povinnostiach strán, preto odvolací dôvod nebol naplnený.

12. Podľa § 232 ods. 2, 3 CSP, ak súd uložil v rozsudku povinnosť plniť, rozsudok je vykonateľný márnym uplynutím lehoty na plnenie, ak nie je ustanovené inak. Lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

13. Procesná úprava ako hlavné pravidlo určuje, že v prípade povinnosti uloženej súdom, je túto povinný subjekt splniť do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Výnimka z tejto zásady je založená na vlastnej úvahe súdu, že pokiaľ sa jedná o peňažné plnenie, nemusí byť zaplatené do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia, ale v dlhšej lehote. Zmyslom a účelom oprávnenia súdu na určenie dlhšej lehoty na plnenie je zmiernenie prípadného ťaživého dopadu okamžitého a jednorazového plnenia povinnej osoby, k čomu však súd pristupuje výnimočne. Výnimka zo zákonného pravidla trojdňovej lehoty na plnenie predstavuje výhodu pre povinného, a teda nesmie neprímerane zasahovať do práv právoplatne priznaných veriteľovi - žalobcovi. Takáto úprava paričnej lehoty musí byť podložená existenciou skutočností preukazujúcich, že vzhľadom na povahu prejednávanej veci je vhodné určiť, či už plnenie v splátkach alebo stanoviť dlhšiu lehotu dlžníkovi na plnenie iným spôsobom. Súd pri svojich úvahách zohľadňuje najmä výšku priznaného plnenia, platobnú schopnosť žalovaného, prejavenu snahu o plnenie záväzku, možnosť žalobcu domáhať sa úhrady dlhu v prípade nedodržania paričnej lehoty, ktoré skutočnosti je potrebné zohľadniť tak, aby vo vzájomnom pomere sporových strán sa celkovo javilo súdne rozhodnutie ako spravodlivé a nedošlo k narušeniu vyváženej záujmov.

14. Prihliadajúc na vyššie uvedené kritériá odvolací súd zastáva názor, že v prejednávanej veci neboli splnené podmienky na určenie dlhšej lehoty vykonateľnosti súdom priznaného plnenia, teda uloženie inej, než zákonom určenej 3-dňovej paričnej lehoty. Odvolací súd zohľadnil, že dlh žalobcov vznikol už v roku 2018, v ktorom čase mali preukázateľnú vedomosť, že z totožnej škodovej udalosti, na základe zhodných dokladov o vzniku škody, už obdržali plnenie od škodcu, a následne prijali z rovnakého dôvodu aj plnenie od poisťovateľa. Podľa § 451 ods. 1 OZ, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Už v momente prijatia duplicitného poistného plnenia vzniklo na strane žalovaných bezdôvodné obohatenie a záväzok na jeho vydanie. Pokiaľ žalovaní neboli spokojní s výškou poskytnutého peňažného plnenia, bolo na ich rozhodnutí, či nimi tvrdený nárok na náhradu škody prevyšujúci získané poistné plnenie si budú nárokovat' od škodcu, alebo uplatňovať nároky voči svojmu poisťiteľovi majetku z poistnej zmluvy. Neoprávňovalo ich to však k zadržaniu finančných prostriedkov len preto, že rozsah získaného plnenia sa nezhodoval s ich predstavami o rozsahu spôsobenej škody. Bez právneho významu je tiež to, na aký účel finančné prostriedky použili. Na právne vzťahy žalovaných a žalobcu nemá vplyv ani ďalšie súdne konanie žalovaných voči priamemu škodcovi, ktorého konaním došlo k ujme na ich majetku. Od mesiaca jún 2018, kedy získali finančné prostriedky od žalobcu, do času vyhlásenia rozhodnutia súdu prvej inštancie v októbri 2019, mali žalovaní dostatočný časový priestor na vytvorenie si finančnej rezervy na úhradu pohľadávky nepresahujúcej 1000,- eur. Zmenu - predĺženie paričnej lehoty neodôvodňujú ani osobné pomery žalovaných, keď vychádzajúc z výpisu zo sociálnej poisťovne úhrnný príjem žalovaných predstavuje mesačne sumu cca 1.000,- eur, ktorá umožňovala tvorbu finančnej rezervy na splnenie záväzku, pričom žalovaní neuviedli žiadne mimoriadne výdavky, ktorými by bola zaťažovaná ich spoločná domácnosť. Zákonu zodpovedajúce je tiež rozhodnutie súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania, správne zohľadňujúc plný proces úspech žalobcu, ktorému tiež vznikol nárok na náhradu trov konania. Z uvedených dôvodov bol rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdený ako vecne správny podľa § 387 ods.1 CSP.

15. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté v súlade s § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Odvolatelia boli v odvolacom konaní procesne neúspešní, nepatrí im preto nárok na náhradu trov konania. Procesne úspešnému žalobcovi nevznikli žiadne preukázateľné trovy, preto odvolací súd rozhodol, že náhradu trov odvolacieho konania stranám sporu nepriznáva.

16. Rozhodnutie prijal senátu Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e** je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).